

1971 YILI EĞİTİM TOPLANTILARI

Aşağıdaki haberler, Avrupa Konseyi'nin "Avrupa Eğitim Dokümantasyon Merkezi" tarafından yılda üç kez yayınlanan ve Konsey'in eğitim, kültür ve bilim alanlarındaki faaliyetlerini özetleyen BULLETIN D'INFORMATION'un son sayısından derlenmiştir.

Strazburg 9-10 Kasım 1971

BİLİM AHLAKI

(Uzmanlar toplantısı)

Onüç üye devletin uzmanları ve UNESCO gözlemcileri, bilim adamlarının sorumluluğu sorununun çeşitli yönlerini tartıştılar.

Bilimin ilerlemeleri ve uygulamaları, bilim adamlarının fevkalade duyarlı olmaları gereken, fakat bir çok kişiyi de, özellikle politika adamlarını, doktorları, din adamlarını ve eğitimcileri ilgilendiren pek çok ahlâk düzeni sorununa yol açtı. Toplantıya katılanlar, bu grupların tek başlarına soruna çözüm bulamayacaklarını gördüler ve ortak bir yaklaşımın yararını kabul ettiler. Bu gruplar arasında, yeni ortak çalışma biçimleriyle ve bazı tutum değişimleriyle belirlenen ilişkileri sürdürmek önemlidir.

Bilim adamının rolü, çoğu kez, bir çözüm önermek değil, fakat daha çok "tehlikeleri işaret etmek, avantajları göstermek ve güçlükleri belirtmek" olmalıdır.

Bununla beraber, bilim adamlarının bugünkü tutumu ve özellikle norm ve değer seçimleri yeniden gözden geçirilmelidir. Grup, doktorlar için mevcut olduğu gibi bilginler için de bir deontoloji saptanması önerisine ilgi gösterdi.

Daha sonra eğitim sorunlarına yönelen grup, bilim adamını toplumsal rolüne en iyi hazırlama çareleri üzerinde görüştü. Bu çalışma, aralarında beşeri bilimler de bulunmak üzere bir çok disipline başvuracak ve sosyologlar gibi bir çok uzman gruplarının işbirliğini isteyecektir. Önemli olan, çözümlenecek sorunlar üzerindeki çabaları yoğun-

laştırmaktır; üniversite programlarına gerekli incelemeleri koydurmayı denemek gerekir, bu ise yeni bir üniversiter araştırmalar alanı yaratacaktır.

Toplantıda aşağıdaki tavsiyeler yapıldı:

— Yüksek Öğretim ve Araştırma Komitesi, bu önerilerin katılan ülkelerde incelenmesini gözetmeyi üyelerine tavsiye etmelidir; bu ülkelerden gelen tavsiyeler, mevcut inceleme grubu ya da onun ardılları tarafından yeniden gözden geçirilmek için Yüksek Öğretim ve Araştırma Komitesine gönderilmelidir.

— Politika adamlarının karşısına çıkan karmaşık sorunların daha ileri bir incelemesi yapılmalıdır ve özellikle bu sorunlar karşısında bilim adamlarının, politikacıların ve diğerlerinin işbirliğini kolaylaştırmak için mekanizmalar geliştirilmelidir. Bazı ülkelerde parlamenterleri ve bilim adamlarını birbirlerine yaklaştırmak, bazılarında da geçerli olan eğilimleri pekiştirmek ve genişletmek gerekir.

— Bir bilim ahlâkı kanununu formüle etmek için zorunlu hazırlık çalışmasını bir grup yüklenmelidir.

Viyana 22-23 Haziran 1971

TRAFİK GÜVENLİĞİ ÖĞRETİMİ KONUSUNDA FİLMLER

(Uzmanlar toplantısı)

Her yıl Genel ve Teknik Öğretim Komitesi, Avrupa Konseyi'nin programında kayıtlı bir faaliyetle ilgili olarak, filmleri ve görsel-işitsel malzemeyi gözden geçirmek ve seçmek için belli bir uzmanlar grubu görevlendirir. Bu yıl, Okullarda Trafik Güvenliği Öğretimi konusunda İkinci Hükümet Uzmanları Konferansına paralel olarak, bu konuda altı üye ülkeden gelen filmler ve görsel-işitsel malzeme incelendi ve seçildi.

Kırk ülkeden gönderilen görsel-işitsel malzeme için olduğu gibi kırkdört film için de seçim kriterleri, malzemenin pedagojik değerine, teknik kalitesine olduğu kadar avrupalı karakterine, yani değişik ülkeler arasında mübadele imkânlılığına dayanıyordu. Uzmanlar filmleri ve görsel-işitsel malzemeyi birlikte ve özellikle en iyileri seçerek değerlendirdiler, öğretici filmler yapımında ortaya çıkan bazı aktüel eğilim örneklerini seçtiler. Böylece filmleri, sınıf için öğretici filmler (genellikle kısa filmler, 8 mm), motivasyon ya da giriş filmleri (15-20 dakikalık fi-

imler, 16 mm) ve okulda olduğu kadar televizyonda da gösterilebilen ve aynı şekilde yetişkinlerin eğitiminde de kullanılabilen filmler (takriben 30 dakikalık filmler, 35 ya da 16 mm) olarak ayırt ettiler.

Toplantıya katılanlar aşağıdaki filmleri ve diaposizifleri alkoydular:

Birinci kategoride *sınıf içinde öğretim filmleri*:

- “Oyun ve trafik” (Fransa)
- “Hata arama” (Fransa)
- “Jupi No 2” (Belçika)
- “FWU-Information: Pamfi-Medienkombination” (Federal Almanya)

İki diaposizif serisi:

- “Trafik güvenliği konusunda diaposizifler” (İspanya)
- “Trafik güveni” (Türkiye)

İkinci kategoride *motivasyon ya da giriş filmleri*:

- “Der Radfahrer” (Avusturya)
- Zoologic (İrlanda)

Üçüncü kategoride *sınıf, televizyon ve yetişkinlerin eğitimi için filmler*:

- “Mit voller Wucht” (Federal Almanya)
- “Aniden durabilir mi?” (Fransa)

Bu filmlerin teknik ayrıntıları DCES/EGT (71) 67 kataloğunda mevcuttur. Seçilen filmler ve diaposizifler, okullarda trafik güvenliği öğretimi konusunda İkinci Hükümet Uzmanları Konferansına katılanlara da gösterildi.

Gerektiğinde filmlerin resmi dillerde dubajı için tahsisattan yararlanılabilir.

Brüksel 4-8 Ekim 1971

OKULLARDA YARATICILIK VE SANAT FAALİYETLERİ¹

(Sempozyum)

Sempozyum, ilk ve orta okul öğrencilerinde, özellikle yaratıcı anlatıma yardım eden konularda, yaratıcı yeteneklerin gelişimini ilgi-

1) Bu sempozyum, 5-7 Ekim 1970 tarihinde Strazbug'da “Okul programlarında sanatların yeri” konusunda yapılan grup çalışmasında kararlaştırılmıştır.

“Okul programlarında sanatların yeri konusundaki bu toplantı Genel ve Teknik

lendiren sorunlara tahsis edildi: desen, resim, plastik sanatlar, müzik, dans, pandomim ve sahne sanatı. Bu sempozyumda, C.C.C. üyesi 18 ülkenin delegeleri, bütün sanat disiplinlerinin öğretmenleri ve dencicileri, üniversite profesörleri ve konferasçuları gibi öğretmen okulu öğretmenleri de hazır bulundular.

Sempozyumun proğramı, giriş konuşmalarını, konferansları, öğretmen ve öğrencilerle doğrudan temasları, okul ve öğretmen okulu ziyaretlerini kapsıyordu. Sempozyuma katılanlar, okulda yaratıcı faaliyetler konusunda film ve projeksiyonlar da görebildiler.

Sempozyuma katılanlar son bir genel bildiride:

— yaratıcılığın bireyin gelişiminde belirleyici öğelerden birini teşkil ettiğini belirttiler. Okulda ve yetişkinlerde yaratıcılığı arttırmak ve sosyal demokratik bir ortam içinde her bireyi yaratıcı potansiyelini tamamen geliştirmesi için teşvik etmek esastır;

— proğramın bütün konularında yaratıcılığı desteklemeye özgü yöntemler geliştirmenin kaçınılmaz olduğuna karar verdiler;

— bütün öğrencilerin dikkatini yaratıcılığın arzettiği önem üzerine çekmeyi ve onlara yaratıcılığı arttırmayı sağlayan bir formasyon ve bir malzeme vermeyi, yaratıcılığı destekliyecek tarzda okullar kurmanın kaçınılmaz olduğunu unutmaksızın, tavsiye ettiler;

Öğretim Komitesinin çalışma proğramı çerçevesinde bu konuya ayrılmış ilk toplantı idi. Yedi üye devletin delegeleri toplantıda hazır bulundular.

Ülkelerindeki aktüel durum üzerine kısa bir serimden sonra, toplantıya katılanlar, sanatların öğretiminde teori ile pratik arasında çoğu kez derin bir boşluğın olduğunu bildirdiler. Çalışma grubu, programda yer alan sanat konularının yalnız müzik, desen, resim ve modelaj olduğuna işaret ettiler. Hareket sanatlarını (dans ve mim), sahne sanatını, seramik ve metal gibi malzemeler üzerinde çalışmayı dahil ederek bu dar konu listesini genişletmek gerektiği takdir edildi. Plastik sanatların önemi üzerinde de duruldu ve toplantıya katılanlar geleneksel malzemelerin kullanımıyla sınırlanmamak gerektiği kanısına vardılar.

Avrupa Konseyi'nin öğretimde yaratıcı yeteneğin önemini tümüyle tanıması ve bu konuya bir inceleme tahsis etmesi beklenir. Yaratıcı tutumu teşvik etmek zaten yalnızca sanat konularıyla sınırlanmamalıdır, proğramın bütün konularına mümkün olduğu kadar girmeli ve onları canlandırmalıdır.

Çalışma grubu, "okullarda yaratıcılık ve sanat faaliyetleri" konusunda 1971 sonbaharında Brüksel'de yapılacak bir sempozyumla ilgili olarak tavsiyelerde de bulundu. Bu türün ilki olacak olan bu toplantı orta öğretimle sınırlanmayacaktır, okul-öncesi yılların da yer aldığı tüm zorunlu öğretim boyunca genel yaratıcılık ve sanat öğretimi sorunu üzerine dikkatleri çekmeye çalışacaktır. Şu halde, Sempozyumun 3 ile 18 yaşlar arasındaki çocuklara verilen öğretimle meşgul olması tavsiye edildi ve "sanat faaliyetleri" ifadesinin şu dört grup faaliyete uygulanması kararlaştırıldı: desen, resim ve plastik sanatlar; müzik; dans ve mim; sahne sanatı."

— yaratıcılığın gelişmesinde sanatların (dil, müzik, sahne sanatı, görsel ve plastik sanatlar) istisnai bir rolü olduğunu, bunun sonucu olarak, okul programlarında eskisinden daha merkezi bir yer tutmaları ve eğitimin temel öğeleri olarak resmen tanınmaları gerektiğini onayladılar.

Toplantıya katılanlar Avrupa Konseyine yaptıkları tavsiyelerde örgütün şunları yapmasını önerdiler:

— yaratıcılık üzerine kurulmuş bir öğretimin okul sistemi üzerindeki etkilerinin tümünü, programları, öğreticilerin yetişmesini, metodolojiyi, verilerin değerlendirilmesini, öğrenme araçlarının ve okul binalarının düzenlenmesini özel bir dikkat göstererek ayrıntılı biçimde incelemek;

— endüstride ve bilimsel araştırmada yaratıcılığı arttırmak için daha önce kullanılmış yöntemlerin öğretime uygulanmasını incelemek;

— programın bütün maddelerinde yaratıcılığı teşvik etmeyi amaçlayan tasarılar hakkında bilgiler ve bir dökümantasyon toplamak ve bunları C.C.C. üyesi devletlerde programları düzenleyen merkezlere iletmek;

— yöntemler, içerik ve sanat dalları öğretmenlerinin ilk yetişmelerindeki eğilimler konusunda bir sempozyum düzenlemek;

— C.C.C. üyesi devletlerde sanat dalları öğretmenlerinin yararlandığı mevcut yetiştirme olanakları konusunda anket yapmak ve yaymak;

— C.C.C. üyesi devletlerde sanat kollarında yaratıcılığı geliştirmenin araçları konusunda bir inceleme yapmak ve yaymak.

Venedik 11-16 Eylül 1971

OKUL-ÖNCESİ EĞİTİM, HEDEFLER, YÖNTEMLER VE SORUNLAR ¹

(Sempozyum)

Sempozyum, Avrupa Konseyinin himayesi altında İtalyan Hükümetince düzenlendi. Toplantıda yirmi bir üye devletin delegeleri ve UNESCO ve Avrupa Birliği gözlemcileri hazır bulundular.

1) Bu sempozyum, 8-9 Aralık 1970 yılında Strazburg'da "İlk ve okul-öncesi öğretim" konusunda yapılan grup çalışmasında kararlaştırılmıştır.

"Toplantıda okul-öncesi eğitimin önemi belirtildi. Konunun çeşitli yönleri

Sempozyumun hedefleri, okul-öncesi eğitimin amaçlarını, biçimlerini ve içeriklerini gözden geçirmektir.

Sonuçlar ve tavsiyeler

Okul-öncesi eğitimin görevleri üç başlık çevresinde gruplandırılabilir: eğitsel rol, dengeleyici ve terapötik rol, keşfedici rol.

Eğitici rol, çocuk üstünde, fakat aynı zamanda anababalar ve tümüyle dikkate alınan çevre üstünde işler. Psikanaliz okulu, sonraki psikolojik evrimde ilk yılların kesin önemi üzerinde durdu. İlk tecrübeler çocuk ruhunda derin izler bırakmak tehlikesini taşır. Bu ilk yılların oynadığı rol hakkındaki yeni bilgi, doğumdan itibaren başlayan okul-öncesi bir eğitimin önemini aydınlatmak bakımından kesin bir etken oldu.

Okul-öncesi eğitimin dengeleyici ve terapötik rolü ancak bir kaç onyıldan beri tanındı; fakat çok sayıda çalışmalar, farklı ekonomik ve kültürel ortamlarda yaşayan çocuklar arasındaki gelişim farklılıklarını açığa çıkardı.

İyi yetişmiş eğitimciler, okul-öncesi düzeyde küçük çocuklardaki yetersizlikleri keşfetmek bakımından önde gelen bir rol oynayabilirler.

---

görüldü: hedefler, yapı, içerik, yöntemler, binalar, öğretim malzemesi ve personeli. Yurt, okul, handikaplı ve mağdur çocuklar sorunları üzerine de eğilindi.

Çalışma grubu, tartışmaların ardından, okul-öncesi öğretime öncelik vermeyi amaçlayan ve aşağıda kısaca anlatılan tavsiyeleri formüle etti.

Üye devletlerde okul-öncesi öğretim üzerinde temel bir betimsel inceleme, bu öğretimin yayılması konusunda bir girişle birlikte yararlı bir yayın olurdu. C.C.C. bu incelemeye mümkün olan en kısa zamanda girişmelidir. Bundan başka, belli bir sayıda diğer konular ayrıntılı bir incelemeye layıktır:

- okul-öncesi öğretimle aile çevresi arasındaki ilişkiler;
- okul-öncesi öğretimin "non intellectuel" öğeleri;
- okul-öncesi çağdaki çocuklarda örtülü bir uyumsuzluğun önceden teşhisi ve tedavisine yaklaşım yöntemlerinin gözden geçirilmesi;
- toplumsal plânda mağdur çocukların ve özellikle göçmen çocuklarının eğitimine okul-öncesi öğretimin katkısı;
- küçük çocukların hızla gelişen bir dünyaya uyum sağlamalarını kolaylaştırmaya tahsis edilmiş yöntemler;
- okul-öncesi çağdaki çocuğun dünyası üzerinde televizyonun ve diğer kitle iletişim araçlarının etkisi.

1971'de Venedik'te okul-öncesi öğretim konusunda yapılacak sempozyumun, dört esas konu üzerinde tavsiyeler incelemesi ve formüle etmesi kararlaştırıldı: okul-öncesi öğretimin hedefleri, yöntemleri, yurt ve okul arasındaki ilişkiler bakımından olduğu gibi tesis ve eğitsel bakımdan da özzerklığı."

— Üye devletler, okul-öncesi eğitimin tüm son yılı sürecince olmak üzere (ziyaretler, buluşmalarla), çocukların okul-öncesi eğitimden ilkokula geçişe hazırlanmasını sağlamalıdır.

— Araştırmalar, kesin ve çok yönlü bir karakteri olan -örneğin dil gelişimi gibi- konularda gerçekleştirilmelidir.

— Bugünün bilimsel sonuçları ışığında, okul-öncesi eğitim düzeyinde okuma, yazma ve matematiğin öğrenme-öncesi olanak, uygunluk ve koşullarının neler olabileceğini incelemek için özel bir toplantı düzenlenmelidir.

Londra 10-12 Ekim 1971

EĞİTİM KONUSUNDA ARAŞTIRMA ÖRGÜTLERİ MÜDÜRLERİ KOLLOKYUMU

Onsekiz üye devletin kırkbir delegesi ortak sorunlarını tartışmak için üç gün süreyle toplandılar. UNESCO, O.C.D.E., Avrupa Komisyonu, Avrupa Kültür Kurumu, Britanya Sosyal Bilimler Araştırma Konseyi ve Ontario Pedagojik Etütler Enstitüsü (Kanada)'nın gözlemcileri de, Pedagojik Araştırma Komitesi tarafından İngiltere ve Gal Ülkeleri Pedagojik Araştırma Ulusal Kurumu ile işbirliğiyle düzenlenen görüşmelerde hazır bulundular. Toplantıya katılanlar bu kollokyumların (bu türde ilk toplantı idi) her iki yılda bir yapılmasını oybirliğiyle önerdiler; şu halde, bu alanda da bir Avrupa birliğinin kurulduğu ve kendine özgü iletişim araçları istediği açıktır.

Toplantı, Britanya Eğitim ve Bilim Bakanlığında parlamanto görevlisi sekreter yardımcısı Bay W. Van Straubenzee'nin ve Avrupa Konseyi Öğretim ve Kültürel ve Bilimsel İşler Müdürü Bay N. Barch-Jacobsen'in kısa konuşmalarıyla açıldı. Toplantının başkanı Prof. W. Taylor (Bristol Üniversitesi) "pedagojik araştırma konusunda Avrupa işbirliğinin perspektifleri ve sorunları" üzerinde ilk konferansı verdi, bunu bir grup tartışması izledi. Birinci gün öğleden sonra toplantıya katılanlar İngiltere ve Gal Ülkeleri Ulusal Pedagojik Araştırma Kurumunun merkezini ziyaret ettiler ve orada ilgilendikleri konulardaki halihazır çalışma projelerini proje müdürleriyle birlikte incelediler.

İkinci ve üçüncü günler esas iki konuya tahsis edildi. Pedagojik Araştırma Komitesi başkanı Bay L. Legrand "Eğitim konusunda araş-

tırma örgütlerinin politikası” üzerinde raporunu özetledi ve Prof. K. Harnqvist (Göteborg Üniversitesi) “Pedagoji alanındaki araştırmacıların mesleki formasyonu ve perspektifleri” konusundaki incelemesini açıkladı. Bu iki serimi Prof. W. Taylor’ tarafından geliştirilen simülasyon dökümanları arasında görülen bellibaşlı konular üzerindeki grup tartışmaları izledi. Nihayet, grupların herbirinin sözcüleri bu görüşmelerin sonuçlarını özetlediler.

Kapanış seansında Prof. G. de Landsheere (Liège Üniversitesi) kollokyumun sonuçlarını ve benimsenen tavsiyeleri özetledi.

Bu tavsiyelerin bellibaşlı ikisi şu hususları davet etmektedir:

— İşbirliğine dayanan pedagojik araştırma projelerinin konularını ve yöntemlerini, ve muhtemelen, eğitim konusundaki araştırma ve dökümantasyon faaliyetlerini arttırmak için bir Avrupa Kurumu kurmayı avrupa ölçülerine göre araştırmak (bu örgütün, kuruluşu incelenmekte olan Avrupa Gençlik Kurumununkilere benzer yapılı olacaktır);

— üye devletlerin eğitim alanındaki araştırmacılarının yetişmesini ve kariyerlerini yeniden düzenleme ve uyumlu kılma olanaklarını araştırmak.

Kollokyumun sonuçları ve özellikle tavsiyeler Pedagojik Araştırma Komitesinin ileriki birleşiminde tartışılacaktır.

Çev. Bekir ONUR

Eğitim Psikolojisi Bölümü Asistanı